
Antopäivä:	Voimaantulopäivä:	Voimassa:
15.5.2020	20.5.2020	toistaiseksi

Säädösperusta:

Laki liikenteen palveluista (320/2017) 18 §:n 3 momentti, 58 §:n 4 momentti, 66 §:n 3 momentti ja 129 §:n 3 momentti

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) 100 §:n 3 momentti

Ilmailulaki (864/2014) 160 §:n 4 momentti

Raideliikennelaki (1302/2018) 171 §:n 2 momentti

Täytäntöön pantava EU-lainsäädäntö:

-

Muutostiedot:

-

Valmiussuunnittelun järjestäminen liikennejärjestelmässä

Sisällys

1. Soveltamisala	2
2. Määritelmät	2
3. Valmiussuunnitelman laatiminen.....	3
4. Toimijan kriittisten toimintojen ja palvelujen määrittely.....	4
5. Riskien hallinta	4
6. Resurssien hallinta ja harjoitukset	4
7. Kriittiset kumppanit, palveluntuottajat ja alihankkijat	5
8. Muut valmiussuunnitelmassa kuvattavat asiat	5
9. Oman toiminnan arviointi	5
10. Tieliikenteen erityismääräykset.....	5
11. Raideliikenteen erityismääräykset	6
12. Siirtymäsäännökset.....	8

1. Soveltamisala

- 1.1. Tämä määräys koskee valmiussuunnitelman laadintaa ja valmiussuunnittelun järjestämistä ilmailussa, raideliikenteessä ja tieliikenteessä.
- 1.2. Tieliikenteessä maantiekuljetusyritykseen sovelletaan määräyksen lukuja 3-10 ottaen huomioon seuraavat poikkeukset:
 - kohdan 3.2 sijasta sovelletaan kohtaa 10.1
 - kohtien 7.2 ja 7.3 sijasta sovelletaan kohtaa 10.3
 - luvun 8 sijasta sovelletaan kohtaa 10.4
 - luvun 9 sijasta sovelletaan kohtaa 10.6
- 1.3. Määräystä ei sovelleta tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajaan eikä museoliikenteen harjoittajaan. Lisäksi määräystä ei sovelleta sotilasilmailuun eikä muuhun valtion ilmailuun.

2. Määritelmät

- 2.1. Tässä määräyksessä tarkoitetaan:
 1. *harjoituksella* tapahtumaa, jossa testataan valmiussuunnitelmia ja organisaatioiden toimintaa mahdollisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa;
 2. *häiriötilanteella* tapahtumaa tai sen uhkaa, joka vaarantaa ainakin hetkellisesti tai alueellisesti yhteiskunnan turvallisuutta, toimintakykyä tai väestön elinmahdollisuuksia; sekä tilannetta, jossa liikennejärjestelmän tai sen osan palvelu on heikentynyt tai katkennut; häiriötilanteita voi esiintyä sekä normaalioloissa että poikkeusoloissa;
 3. *jatkuvuudenhallinnalla* organisaation prosessia, jolla tunnistetaan toimintaan kohdistuvat uhkat ja arvioidaan niiden vaikutukset organisaatiossa ja sen toimijaverkostossa sekä luodaan toimintatapa häiriötilanteiden hallinnalle ja toiminnan jatkuvuudelle;
 4. *kokonaisturvallisuudella* tilaa, jossa yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuviin uhkiin ja riskeihin on varauduttu;
 5. *kybertoimintaympäristöllä* toimintaympäristöä, joka muodostuu yhdestä tai useammasta sähköisessä muodossa olevan datan tai informaation käsittelyyn tarkoitettuun tietojärjestelmään;
 6. *kyberuhkalla* uhkaa, joka toteutuessaan vaarantaa yhteiskunnan elintärkeän toiminnon tai muun kybertoimintaympäristöstä riippuvaisen toiminnon;
 7. *liikennejärjestelmällä* kaikki liikennemuodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;
 8. *normaalioloilla* yhteiskunnan pääsääntöistä tilaa, jossa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot voidaan turvata ilman, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö;
 9. *poikkeusoloilla* valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettua yhteiskunnan tilaa, jossa on niin paljon tai niin vakavia häiriöitä tai uhkia, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö;
 10. *riskillä* kielteisen seikan tai tapahtuman todennäköisyyden ja vaikutusten yhdistelmää;

11. *riskienhallinnalla* järjestelmällistä toimintaa, joka sisältää riskianalyysin sekä tarvittavien toimenpiteiden suunnittelun, toteutuksen, seurannan ja korjaavat toimenpiteet;
12. *toimijalla* rautatieliikenteen harjoittajaa, rataverkon haltijaa, rautatieliikenteen liikenteenohjauspalvelua tarjoavaa yhtiötä tai yhteisöä, kaupunkiraideliikenteen metro- tai raitioliikenteen harjoittajaa, kaupunkiraideliikenteen metro- tai raitiorataverkkoa hallinnoivaa rataverkon haltijaa, maantieliikenteen henkilöliikenneluvan haltijaa, jolla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 linja-autoa tai tavari liikenneluvan haltijaa, jolla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 3 500 kiloa, tienpitäjänä Väylävirastoa, liikennetehtäviä hoitavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta, lentoliikenteessä lentotoimintaluvan haltijaa tai lentotoimintailmoituksen tekijää, lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiota, lentoaseman hyväksyntätodistuksen haltijaa sekä ilmaliikenne- ja sääpalvelun tarjoajaa;
13. *toimintavarmuudella* jonkin järjestelmän tai sen osan luotettavuutta ja varmatoimisuutta ja toiminnan jatkuvuutta toimintaympäristön muutoksista ja häiriöistä huolimatta; sekä liikennejärjestelmän kykyä suoriutua halutuista toiminnoista halutussa ajassa ilman palveluiden tai toiminnan laadun heikkenemistä;
14. *uhkalla* mahdollisesti toteutuvaa haitallista tapahtumaa tai kehityskulkua;
15. *valmiussuunnitelmalla* valmiussuunnittelun tuloksena syntyvää suunnitelmaa;
16. *valmiussuunnittelulla* normaalioloissa tapahtuvaa varautumisen suunnittelua;
17. *varautumisella* toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen ja mahdollisesti tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa; ja liikennejärjestelmässä erityisesti häiriöiden ehkäisyä ja niiden seurauksien lieventämistä, kuten jatkuvuuden hallintaa, ennakkosuunnittelua sekä kykyä palautua normaaliin toimintaan;
18. *varautumisvelvoitteella* velvollisuutta huolehtia onnettomuuksien ehkäisystä ja valmistautumisesta toimintaan onnettomuuden uhatessa tai sattuesssa ja velvollisuutta varmistaa valmiussuunnittelulla tehtävien mahdollisimman hyvä hoitaminen myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

3. Valmiussuunnitelman laatiminen

- 3.1. Toimijalla on oltava dokumentoitu valmiussuunnitelma, jota laadittaessa ja arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan laatu ja laajuus.
- 3.2. Valmiussuunnitelmassa on kuvattava, miten toimija huolehtii, että organisaation eri osat sekä palveluntuottajat ja alihankkijat ovat tietoisia suunnitelmasta sekä sen vaatimuksista ja omalta osaltaan valmiussuunnitelmassaan noudattavat niitä.
- 3.3. Valmiussuunnitelma voi olla erillinen asiakirja tai se voidaan sisällyttää toimijan muuhun toimintakäsikirjaan tai muuhun jatkuvuudenhallintaa koskevaan dokumentaatioon. Jos valmiussuunnitelma on sisällytetty toimijan muuhun dokumentaatioon, toimijan on laadittava erillinen luettelo, josta käy ilmi, mihin tässä määräyksessä edellytetyt sisällöt on dokumentoitu.
- 3.4. Lisäksi valmiussuunnitelmasta on käytävä ilmi yrityksen tyyppi, yhtiömuoto, toimipaikka (osoitetieto) sekä varautumisen toimenpiteistä vastaavan henkilön yhteystiedot.

4. Toimijan kriittisten toimintojen ja palvelujen määrittely

- 4.1. Toimijan on valmiussuunnitelmassa tunnistettava ja kuvattava ne kriittiset toiminnot ja palvelut, jotka ovat välttämättömiä sen oman toiminnan jatkuvuuden turvaamisessa normaalioloissa ja poikkeusoloissa.
- 4.2. Toimijan on määriteltävä varautumisen tavoitetasot kriittisille toiminnoilleen ja palveluilleen. Tavoitetasoilla kuvataan sitä, millaiset toiminnot ja palvelut toimija varautuu turvaamaan myös eri asteisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tavoitetasojen määrittelyssä on huomioitava mahdolliset ulkopuolelta tulevat vaatimukset, kuten asiaa koskevista säädöksistä ja määräyksistä tulevat vaatimukset tai esimerkiksi puolustusvoimien ja muiden toimijoiden kanssa tehdyt sopimukset.

5. Riskien hallinta

- 5.1. Toimijan on määriteltävä valmiussuunnitelmassa toimintaansa kohdistuvat uhkat ja riskit sekä kuvattava niihin kohdistetut toimenpiteet, joilla varmistetaan, että toiminta voi jatkua normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Riskien osalta tulee kuvata myös niiden vaikutus toimijan toimintavarmuuteen. Lisäksi valmiussuunnitelmassa tulee määritellä riskienhallinnan vastuut ja prosessit.
- 5.2. Toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa riskienhallintajärjestelmä tai -menettelyt, joiden avulla toimijan kriittinen toiminta voidaan tunnistaa ja turvata normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Toimijan on kuvattava, miten se tekee säännöllistä arviointia kriittisiin toimintoihinsa ja palveluihinsa kohdistuvista uhkista ja niihin liittyvistä riskeistä, jotta se voi ryhtyä riittäviin toimenpiteisiin niiden hallitsemiseksi sekä normaalioloissa että poikkeusoloissa.

6. Resurssien hallinta ja harjoitukset

- 6.1. Valmiussuunnitelmassa on kuvattava varautumisen tehtäviä hoitavan henkilöstön ja muiden resurssien hallinta sekä varautumiseen liittyvän osaamisen kehittäminen.
- 6.2. Toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa ne henkilöstö- ja materiaaliressurit, joilla se varmistaa kriittisten toimintojensa ja palveluidensa ylläpitämisen varautumisen tavoitetasojen mukaisesti normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
- 6.3. Toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten se huolehtii siitä, että sen johdolla ja muulla varautumiseen liittyvällä henkilöstöllä on kriittisten toimintojen ja palveluiden ylläpitämiseen vaadittava, tehtävän edellyttämä osaaminen ja koulutus. Valmiussuunnitelmassa on kuvattava, miten toimija seuraa henkilöstön osallistumista valmiussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin ja harjoituksiin.
- 6.4. Lisäksi toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten sen johto ja muu varautumiseen liittyvä henkilöstö osallistuvat työtehtäviensä mukaisesti varautumiseen liittyviin harjoituksiin ja miten toimija huomioi harjoituksissa tunnistetut kehityskohteet.

7. Kriittiset kumppanit, palveluntuottajat ja alihankkijat

- 7.1. Valmiussuunnitelmassa on kuvattava toimijan omat valmiussuunnittelun ja varautumisen vastuut muille toimijoille sekä toimijan käyttämien palveluntuottajien ja alihankkijoiden vastuu varautumisen toteutuksessa.
- 7.2. Toimijan on lisäksi tunnistettava ja kuvattava valmiussuunnitelmassa oman toimintansa jatkuvuuden kannalta kriittiset kumppanit, palveluntuottajat ja alihankkijat.
- 7.3. Toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten se määrittelee kriittisten kumppanien, palveluntuottajien ja alihankkijoiden varautumisvelvoitteet toimijaa kohtaan sekä miten niiden kanssa varautumisvelvoitteista tehdyt sopimukset pidetään ajan tasalla ja miten niiden noudattamista seurataan. Valmiussuunnitelmaan on liitettävä toimijoiden väliset varautumista koskevat sopimukset.

8. Muut valmiussuunnitelmassa kuvattavat asiat

- 8.1. Toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa yhteistyömenettelyt viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, kriisiviestintää koskevat menettelyt sekä normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa käytettävät viesti- ja hälytysyhteydet.
- 8.2. Valmiussuunnitelmassa on kuvattava valmiuden tehostamisen tavat ja toimenpiteet sekä varautumistoimenpiteistä vastaavan johto-organisaation kokoonpano, toiminta ja toimintapaikka.
- 8.3. Toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa käytettävät suojatilat ja -välineet sekä normaalitilaan palaamista koskeva toipumissuunnitelma. Valmiussuunnitelmaan on liitettävä toimijan pelastussuunnitelma.
- 8.4. Toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten se hoitaa sääntelystä tai sopimuksista aiheutuvat ilmoitusvelvollisuutensa.
- 8.5. Lisäksi toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa menettelynsä valmiussuunnitelman ylläpitoon ja omavalvontaan.

9. Oman toiminnan arviointi

- 9.1. Toimijan on valmiussuunnitelmassa kuvattava, miten se toteuttaa omaa varautumista koskevan toimintansa säännöllistä arviointia.
- 9.2. Toimijan on kuvattava, miten se dokumentoi arvioinnin tulokset ja miten se hyödynittää arvioinnin tuloksia toiminnan kehittämisessä.

10. Tieliikenteen erityismääräykset

- 10.1. Maantiekuljetusyrityksen on valmiussuunnitelmassa kuvattava, miten se huolehtii, että yrityksen johto ja muu varautumiseen liittyvä henkilöstö tuntee valmiussuunnitelman sisällön ja siihen liittyvät yrityksen vastuut ja velvoitteet.

- 10.2. Maantiekuljetusyrityksen on valmiussuunnitelmassa kuvattava, miten se ylläpitää ja kehittää varautumisosaamistaan osana jatkuvaa kehittämistään.
- 10.3. Maantiekuljetusyrityksen on valmiussuunnitelmassa kuvattava, miten se tunnistaa oman toimintansa jatkuvuuden kannalta kriittiset kumppanit, palveluntuottajat ja alihankkijat. Yrityksen on kirjattava valmiussuunnitelmaansa suurimman asiakkaansa osuus liikevaihdostaan seuraavien suuruusluokkien mukaisesti:
1. alle 5 %
 2. 6-10 %
 3. 11-20 %
 4. 21-30 %
 5. yli 30 %
- 10.4. Maantiekuljetusyrityksen on nimettävä valmiussuunnitelmassa varautumisen toimenpiteistä vastaava henkilö.
- 10.5. Maantiekuljetusyrityksen on valmiussuunnitelmassa kuvattava, miten se on varautunut seuraaviin uhkiin:
1. Suuri osa (yli 30 %) kuljettajista on estynyt työskentelemästä (varautuminen esimerkiksi alihankinnalla, henkilöstövuokrauksella tai toiminnan keskeyttämisellä)
 2. Massiivinen sähkökatko/tietoliikennehäiriö (varautuminen esimerkiksi varavoi-
malähteellä, manuaaliseen ohjaukseen ja prosessiin siirtymisellä tai toiminnan keskeyttämisellä)
- 10.6. Lisäksi maantiekuljetusyrityksen on kuvattava valmiussuunnitelmassa menettelynsä sen ylläpitoon ja omavalvontaan.
- 10.7. Maantiekuljetusyrityksen valmiussuunnitelman voi tehdä Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla julkaistulla lomakkeella.

11. Raideliikenteen erityismääräykset

Yleiset vaatimukset

- 11.1. Rataverkon haltijan ja liikenteenohjauspalvelua tarjoavan toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten ja mille tahoille se ilmoittaa vaaratilanteista ja häiriöistä raideliikenteessä.

Vaatimukset rataverkon haltijalle

- 11.2. Rataverkon haltijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa rautatieliikenteen varmistamiseksi tarvittava rataverkko, kybertoimintaympäristö ja menettelyt sekä miten varmistetaan henkilöstön (mukaan lukien palveluntuottajien ja alihankkijoiden henkilöstö) kyky ja osaaminen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kriittisten palvelujen edellyttämässä laajuudessa.
- 11.3. Rataverkon haltijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten se osallistuu ja tarvittaessa järjestää varautumiseen liittyviä harjoituksia yhteistyössä muiden rautatieliikenteen toimijoiden ja toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

- 11.4. Lisäksi rataverkon haltijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten se huolehtii valmiussuunnitelman yhteensovittamisesta sen hallinnoimalla rataverkolla liikennöivän rautatieliikenteen harjoittajan ja tarvittaessa muiden rataverkon haltijoiden kanssa siten, että suunnitelmat rataverkon käytettävyydestä ovat realistisia erilaisissa häiriötilanteissa käytettävissä oleva kapasiteetti huomioiden.

Vaatimukset liikenteenohjauspalvelua tarjoavalle

- 11.5. Liikenteenohjauspalvelua tarjoavan toimijan on valmiussuunnitelmassa kuvattava, miten se varmistaa pystyvänsä tarjoamaan liikenteenohjauspalveluita normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kriittisten palvelujen edellyttämässä laajuudessa sekä sen, että sen liikenteenohjauksesta vastaavalla henkilöstöllä on kyky ja osaaminen toimia erilaisissa häiriötilanteissa.
- 11.6. Liikenteenohjauspalvelua tarjoavan toimijan on lisäksi kuvattava valmiussuunnitelmassa, miten se osallistuu ja tarvittaessa järjestää varautumiseen liittyviä harjoituksia yhteistyössä muiden rautatieliikenteen toimijoiden ja toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Yhteiset vaatimukset valtion rataverkon haltijalle ja sen liikenteenohjauspalvelua tarjoavalle

- 11.7. Valtion rataverkon haltijan ja sen liikenteenohjauspalvelua tarjoavan toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassa menettelyt, joiden avulla varmistetaan rautatieliikenteen hoito liitteessä 1 kuvatuilla varautumisen tavoitetasoilla 1, 2 ja 3. Lisäksi valtion rataverkon haltijan ja sen liikenteenohjauspalvelua tarjoavan toimijan on kuvattava valmiussuunnitelmassaan yhteistyön tavat, joilla ne määrittävät toistensa ja valtion rataverkolla toimivien rautatieyritysten kanssa ne tilanteet, joissa kukin tavoitetaso tulee ottaa käyttöön sekä laadittava valmiussuunnitelman liitteeksi luettelo, josta määritetyt tilanteet tavoitetasoineen käyvät ilmi.
- 11.8. Menettelyissä on otettava huomioon tarvittavan rataverkon, henkilöstön ja henkilöstön osaamisen varmistaminen kullakin tavoitetasolla toimimista ja tavoitetasolta toiselle siirtymistä varten.
- 11.9. **Tavoitetasolla 1 (Vihreä)** toimintaa varten valmiussuunnitelmassa on kuvattava lyhytaikaisten paikallisten rautatieliikenteen häiriöiden hoidon periaatteet, joiden avulla varmistetaan toipuminen häiriöstä ja estetään häiriön laajentuminen, sekä pysytään tunnistamaan ja torjumaan vakavat yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja kybertoimintaympäristöä uhkaavat tapahtumat liitteen 1 tavoitetason 1 kuvauksen mukaisesti.
- 11.10. **Tavoitetasolla 2 (Keltainen)** toimintaa varten valmiussuunnitelmassa on kuvattava lisäksi keskeiset rautatieliikenteen liikenteenohjaukseen liittyvät tekniset varajärjestelmät sekä turvalaitteet, joita on pystyttävä käyttämään paikallisesti ilman ulkoisia tietoliikenneyhteyksiä, jotta turvalaitteen turvallisuusehdot ja niiden valvonta on käytettävissä ja reitin rautatieliikennettä pystytään hoitamaan liitteen 1 tavoitetason 2 kuvauksen mukaisesti.
- 11.11. **Tavoitetasolla 3 (Punainen)** toimintaa varten valmiussuunnitelmassa on kuvattava ne keskeiset ennalta määritellyt liikenteenohjauspaikat, joissa rautatieliikenteen paikallista liikenteenohjausta voidaan suorittaa. Valmiussuunnitelmassa on kuvattava näiden liikenteenohjauspaikkojen edellyttämät välineet ja laitteet sekä varaviestiyhteyksien toteuttaminen samalla reitillä olevien liikenteenohjauspaikkojen välillä tilan-

teessa, jossa muut viestintäverkot eivät ole toimintakykyisiä. Lisäksi valmiussuunnitelmassa on kuvattava, miten toimija varmistaa liikenteenohjauksesta vastaavan henkilökuntansa osaamisen ja toimintakyvyn niin, että se kykenee tuottamaan liikenteenohjauspalveluita liitteen 1 tavoitetason 3 kuvauksen mukaisesti.

Kriittisen materiaalin varaaminen rautatieliikenteessä

11.12. Rautatieliikenteen harjoittajan, rataverkon haltijan ja liikenteenohjauspalvelua tarjoavan toimijan on valmiussuunnitelmassa kuvattava, miten se varmistaa oman toimintansa ylläpitämiseksi tarvittavan kriittisen materiaalin riittävän saatavuuden, jotta se kykenee jatkamaan toimintaansa normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Vaatimukset kaupunkiraideliikenteessä

11.13. Kaupunkiraideliikenteessä on kaupunkiraideliikennetoiminnan luonne sekä toiminta-alue huomioon ottaen soveltuvin osin noudatettava, mitä 11.1.-11.12. kohdassa ja liitteessä 1 määrätään rautatieliikenteessä toimijoiden vaatimuksista.

12. Siirtymäsäännökset

12.1. Toimijalla on oltava määräyksen vaatimukset täyttävä valmiussuunnitelma käytössään viimeistään 1 päivänä kesäkuuta 2021.

Kirsi Karlamaa
pääjohtaja

Jarkko Saarimäki
ylivohtaja

Liite 1 Rautatieliikenteen varautumisen tavoitetasot

Tavoitetaso 1 (Vihreä)

Rautatieliikennettä voidaan ohjata ja hallinnoida rataverkolla ennalta suunnitellusti normaalia tai lähes normaalia ratakapasiteettia hyödyntäen sekä suunniteltua henkilöresurssi- ja osaamisvaatimustasoa käyttäen.

Rataverkolla voi esiintyä lyhytaikaisia paikallisia rautatieliikenteen häiriöitä, jotka voivat myös pysäyttää rautatieliikenteen tai merkittävästi haitata rautatieliikennettä. Häiriöstä toipuminen ei kuitenkaan edellytä merkittäviä poikkeuksellisia erityisjärjestelyjä henkilöstöresursseihin ja toimintatapoihin. Rautatieliikennettä ja häiriöitä kyetään hoitamaan keskiteististä liikenteenohjauskeskuksista.

Tavoitetaso 2 (Keltainen)

Rautatieliikennettä voidaan ohjata ja hallinnoida rataverkolla ratakapasiteetin ollessa jonkin verran alentunut normaalitilanteeseen verrattuna, vaikka rautatieliikenteeseen vaikuttava häiriö olisi merkittävä ja laaja-alainen, esimerkiksi kauko-ohjausyhteydet sulkeva kyberuhka tai ohjausyhteyksien muu häiriö.

Rautatieliikenteen ohjaus- ja turvalaitteita pystytään käyttämään rautatieliikenteen ohjaamiseen ja reittien varmistamiseen erilaisia varajärjestelmiä käyttäen sekä keskeisillä liikennepaikoilla sijaitsevia paikallisia turvalaitteiden ohjauspaikkoja hyödyntäen. Sen vuoksi rautatieliikenteelle ei pääosin aiheudu merkittäviä nopeus-, paino- ja kapasiteettirajoituksia. Lisäksi rautatieliikenteessä voidaan käyttää junien automaattista kulunvalvontaa varmistamaan junien kulkua.

Rautatieliikenteen ohjaus ja hallinnointi voi edellyttää kuitenkin tavanomaista suuremman henkilöresurssin käyttämistä ja henkilöresursseja voidaan joutua kohdistamaan rautatieliikenteen keskitettyjen ohjauspaikkojen ulkopuolelle.

Tavoitetaso 3 (Punainen)

Rautatieliikennettä voidaan ohjata ja hallinnoida ratakapasiteetin ollessa merkittävästi alentunut siten, että ensisijaisesti kriittisten palvelujen edellyttämät kuljetukset pyritään hoitamaan. Rautatieliikenteeseen vaikuttava häiriö on merkittävä esimerkiksi laaja-alainen häiriö valtakunnan sähkönjakelu- ja viestintäverkoissa.

Rautatieliikenteen ohjaus- ja turvalaitteita ei pystytä käyttämään kauko-ohjatusti eikä paikallisesti liikenteen ohjaamiseen ja reittien varmistamiseen. Teknisten turvalaitteiden ollessa pois käytöstä junaliikenteen turvallisuusmenettelyt ovat muistinvaraisia, rautatieliikenteelle aiheutuu merkittäviä nopeus-, paino- ja kapasiteettirajoituksia sekä rautatieliikenteessä junien automaattinen kulunvalvonta ei ole käytettävissä.

Yksittäiset henkilöt ohjaavat rautatieliikennettä maastossa manuaalisesti kuten:

1. Vaihteiden kääntäminen ja niiden lukitus varmistetaan manuaalisesti ja opasteiden antaminen junille tapahtuu pääsääntöisesti käsiopasteiden välityksellä ja suullisesti. Junille liikkumislupia antavat maastossa olevat henkilöt muodostavat keskenään varaviesityhteydet tai niitä vastaavat menettelyt junaliikenteen turvallisen kulun varmistamiseksi.
2. Toiminta edellyttää merkittäviä henkilöstöresursseja ja poikkeusmenettelyjä.